

tendum; quod dupliciter fieri potest, uel respectu cibi, qui sumitur, uel respectu modi sumendi.

Lautè comedere.
Studiosè comedere.
Nimis comedere.

Propere comedere.
Ardenter comedere.

Quantum ad primum, uoluntas inordinatè moueri potest, uel circa substantiam cibi, querendo cibos pretiosos, delicatos, & lautos, ut delectetur in eis: hinc sumitur prima species, scilicet Lautè comedere. Vel circa cibi qualitatem mouetur, cibos nimis accuratè, & studiosè præparatos querendo. Vnde sequitur secunda species, scilicet studiosè. Vel circa quantitatem sumendi, refectio- nis mensuram excedendo, usque ad uomitum; ex quo sequitur ebrietas; hinc ha- betur tertia species scilicet, Nimis. Quantum ad secundum, scilicet modum su- mendi, uoluntas potest moueri inordinatè, uel præueniendo tempus, cum qua- dam motus uehementia, comestionem accelerando; ex quo sequitur quarta spe- cies scilicet, Propere. Vel quo ad modum comedendi, cibos deuorando, ut Lu- pus, ex immenso desiderio ipsius gitus; hinc sequitur quinta species, scilicet, Ardenter, de quibus habetur hic uersus.

Propere, Laute, Nimis, Ardenter, Studiosè.

69
Nota ebrietas tripliciter prouenire potest.

Ebrietas quando est mortale.

Quæ species, omnes sunt peccata mortalia, si ab ultimo fine hominem auertunt, ut dictum est. Nota hic quantum ad ebrietatem ebrietas, ut ait D. Tho. 2. 2. q. 150 artic. 2. tripliciter prouenire potest. primo ex nimia sumptione, præter intentionè bibentis: quod accidere potest, dum aliquis fatigatus ex itinere, uel propter magnam æstum, aut cibum salitum, habens magnam, & ardentem sitim, ut illam extinguat, multum bibit; etiam temperato uino; ex quo nimio potu inebriatur, non aduertens potum esse immoderatum, & inebriare potentem. Vel ex fortitudine uini, dum bibit uinum potens, & forte, eius potentiam non cognoscens, inebriatur; ex parte sui nulla negligentia in cogitando interueniente & tunc in illis duobus casibus fit sine peccato. Sic creditur Noë inebriatum fuisse. Gen. 9. Secundo, dum hæc omnia facit, percipit potum esse immoderatum, non tamen credit inebria- re posse, ut accidit in comestationibus, conuiujs, & similibus, & tunc erit ueniale ex illa negligentia cogitandi. Tertio, dum cognoscens, potum esse immoderatum, aut uinū uirtute potens, aduertit, aut aduertere debet, bibendo inebriari posse; bibit tñ, nil de ebrietate curans: ut uini dulcedinem experiatur, & tunc est peccatum mortale, quia propter delectationem in potu, sciens, & uolens, priuat se usu rationis: propter quam priuationem potest incurrere in alia peccata. Dixi (aut aduertere debet) propter eos, qui bis, uel ter ex potentia uini inaduertenter inebriantur; continuando postea usum talis uini, si inebriantur, etiam inaduertenter, peccant mortaliter; scientes enim fortitudinem uini, & suam habilitatem ad se inebriandum; dum id aduertere debe- rent, & non aduertunt, uidetur potius ebrietatem incurrere uelle, quam a potu abstinere. l. quot te. ff. de rebus cred. Item habens debilem complexio- nem, seu talem habilitatem, quòd etiam parum bibendo, aut uinum non satis aqua castigando, de facili inebriatur, si assidue hoc facit, etiam inaduertenter, peccat mortaliter, non propter assiduitatem tantum, quæ cum inaduer- tentia esse posset sine mortali, sed quia sciens uini qualitatem, & suæ naturæ imbecillitatem, illud continuando, si assidue inebriatur, esse non potest, quin sciens, & uolens inebrietur. Item quamuis aliquis non totaliter inebrietur, sed ex fumositate uini, capite ualde grauetur, ita tamen, ut non ex toto ratio- nis iudicium amittat, si hoc sæpè facit, cum sui notabili negligentia, non aduer- tendo, ad quod malum assiduitas inebriandi, eum cōducit, nō excusatur a mor- tali, eo